

گزارش

خشکسالی بی‌سابقه در کشور

خطر جیره‌بندی آب در تابستان

بررسی آخرین آمارهای صنعت آب نشان می‌دهد ایران در شرایط بحرانی کم‌آبی قرار گرفته و طبق اعلام سخنگوی صنعت آب، تا ۱۹ اسفند، میزان بارندگی‌ها در ۲۸ استان کشور کمتر از حد نرمال بوده و تنها یک استان بارش بالاتر از میزان معمول خود را تجربه کرده است. این آمار نگران‌کننده در حالی منتشر می‌شود که متوسط بارش در کشور تاکنون تنها ۱۰۱ میلی‌متر ثبت شده که در مقایسه با میانگین ۱۶۰ میلی‌متری بلندمدت، کاهش ۳۷ درصدی را نشان می‌دهد. به‌گزارش ایسنا، ایران برای پنجمین سال متوالی درگیر خشکسالی است و این روند، منابع آبی کشور را به شدت تحت تأثیر قرار داده است. با توجه به استمرار کم‌آبی، کارشناسان بر ضرورت تغییر الگوی مصرف در بخش‌های مختلف تأکید دارند. در بخش کشاورزی، محدود کردن کشت محصولات پرآب بر مانند برنج و جایگزینی آن‌ها با محصولات کم‌آب‌بر ازجمله راهکارهایی است که می‌تواند بخشی از فشار بر منابع آبی را کاهش دهد. در بخش شهری نیز مدیریت هوشمند مصرف آب و جلوگیری از هدررفت، اهمیت حیاتی دارد. با وجود بارش‌های پراکنده در برخی مناطق کشور، کارشناسان تأکید دارند که این میزان بارندگی تأثیر محسوسی در تأمین منابع آبی کشور ندارد. براساس توضیحات سخنگوی صنعت آب، بارش‌های گزارش شده، به‌ویژه در مناطق خشک، تنها سطح‌زمین را مرطوب می‌کنند و نقشی در ایجاد رواناب پایدار یا افزایش ذخایر آب ندارند. حتی در صورت بارش‌های نرمال در فروردین و اردیبهشت، کمبود تجمعی سالانه جبران نخواهد شد. مگر اینکه ایران با یک ترسالی غیرمنتظره روبه‌رو شود. وضعیت بارندگی‌ها در تهران نیز نامطلوب گزارش شده است. بر اساس اعلام رسمی، میزان بارش‌های این استان نسبت به سال گذشته ۲۵ درصد کاهش داشته و در مقایسه با میانگین بلندمدت، افت چشمگیر ۴۶ درصدی را تجربه کرده است. این کاهش بارش، تأثیر مستقیمی بر منابع آبی پایتخت داشته و موجب کاهش شدید ذخایر سده‌های تأمین‌کننده آب تهران، از جمله سده‌های امیرکبیر، لار، لنیان، طالقان و ماملو شده است. به گفته مسئولان، حجم مفید مخزن سد امیرکبیر تقریباً به نصف کاهش یافته و سد لار نیز تقریباً خشک شده است.

سده‌های کلیدی در وضعیت قرمز

بحران آب تنها به تهران محدود نمی‌شود؛ ورودی آب به سده‌های کشور در سال جاری ۰.۹ میلیارد مترمکعب بوده که نسبت به سال گذشته با افت ۰.۳ میلیارد مترمکعبی روبه‌رو شده است. برخی از مهم‌ترین سده‌های کشور ازجمله سد میناب در هرمزگان، زاینده‌رود در اصفهان، ۱۵ خرداد در خراسان رضوی و سد ساوه در استان مرکزی در وضعیت قرمز یا زرد قرار دارند. یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های مسئولان، احتمال جیره‌بندی آب در تابستان سال آینده است. هرچند وزارت نیرو اعلام کرده که در تلاش است از اجرای این سیاست اجتناب کند، اما در صورت ادامه روند مصرف کنونی، ممکن است قطعی‌های برنامه‌ریزی شده آب در برخی مناطق اجتناب‌ناپذیر شود. هم‌اکنون در تهران کاهش فشار آب از ساعت ۱۲ شب به بعد اجرا می‌شود، اما اگر میزان مصرف کاهش نیابد، امکان اجرای روش‌های سختگیرانه‌تر وجود دارد. متخصصان حوزه آب تأکید دارند که ایران برای عبور از این بحران به یک مدیریت مصرف هوشمندانه نیاز دارد. برداشت بی‌رویه از چاه‌های زیرزمینی نه‌تنها مشکل کمبود آب را حل نمی‌کند، بلکه می‌تواند بحران را تشدید کند. در این شرایط، مشارکت عمومی و پذیرش واقعیت کم‌آبی از سوی شهروندان و مسئولان، اصلی‌ترین راهکار برای مقابله با بحران آب در کشور خواهد بود.

چطور مصرف آب را کاهش دهیم؟

۱. اجتناب از حمام طولانی: توان مصرف آب را کاهش داد. برای این مهم لازم است تا برای شستن میوه و سبزی‌ها از یک ظرف پر از آب استفاده کنید و آب را باز نگذارید. هنگام شستن ظروف، ابتدا چربی‌ها را با دستمال پاک کنید و سپس شست‌وشو را انجام دهید و ماشین ظرف‌شویی را فقط در صورتی که کاملاً پر است روشن کنید. زمان دوش گرفتن را به کمتر از ۵ دقیقه کاهش دهید. هر دقیقه دوش گرفتن حدود ۱۲ لیتر آب مصرف می‌کند. هنگام مسواک زدن، شیر آب را باز نگذارید. می‌توان با یک لیوان آب، مسواک زدن را انجام داد. ۲. سیفون‌های کم‌مصرف استفاده کنید. اگر سیفون قدیمی دارید، یک بطری پر از آب در مخزن آن قرار دهید تا حجم مصرفی کاهش یابد. ماشین لباس‌شویی را فقط زمانی روشن کنید که پر باشد، برای شستن ماشین یا حیاط‌آب سطل آب به جای شلنگ استفاده کنید، نشستی‌ها و چکه‌های شیر آب را برطرف کنید؛ یک شیر چکه‌کننده می‌تواند ماهانه صدها لیتر آب هدر دهد. در ساختمان‌های جدید، از تجهیزات کاهنده مصرف مانند سرشیرهای بخش‌کننده استفاده کنید. علاوه بر این بخش کشاورزی بزرگ‌ترین مصرف‌کننده آب در ایران است (حدود ۹۰ درصد مصرف آب کشور) برای کاهش مصرف در این بخش، نیز باید استفاده از سیستم‌های آبیاری نوین مانند آبیاری قطره‌ای و بارانی به جای روش‌های سنتی غرقابی مورد توجه قرار بگیرد. همچنین کشت محصولات کم‌آب‌بر به‌جای محصولات پرآب‌بر مانند برنج و هندوانه در مناطق کم‌آب، مدیریت زمان آبیاری (آبیاری در ساعات خنک روز مانند صبح زود یا عصر برای جلوگیری از تبخیر آب)، استفاده از مالچ (پوشش گیاهی) برای جلوگیری از تبخیر آب از سطح خاک و بهره‌گیری از روش‌های مدرن تصفیه و بازیافت آب در مزارع از دیگر مواردی است که می‌توان به آن توجه کرد. در بخش صنعت نیز بازیافت آب در فرآیندهای صنعتی (استفاده مجدد از آب تصفیه‌شده در کارخانه‌ها)، مدرن‌سازی تجهیزات صنعتی برای کاهش مصرف آب در تولید، کاهش مصرف آب در نیروگاه‌ها با استفاده از سیستم‌های خنک‌کننده بهینه و استفاده از آب‌های غیرشرب برای بخش‌هایی که نیاز به آب آشامیدنی ندارند باید مورد توجه باشد. بحران آب یک چالش ملی است که تنها با تغییر رفتار مصرفی و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین قابل مدیریت است. اگر فرد و هر بخش، میزان مصرف آب خود را کاهش دهد، می‌توان از بروز بحران‌های جدی‌تر در آینده جلوگیری کرد. هر قطره آب اهمیت دارد. پس همین امروز اقدام کنیم.

آرامش

گزارش «آرمان ملی» از پایان باز پرونده دبش از دولت سیزدهم تا چهاردهم

رمزشکافی از هیاهوی امروز و سکوت دیروز

برخی شرکت‌های گروه دبش بوده، در همکاری با این شرکت به فعالیت‌های غیرقانونی پرداخته است. پرونده جای دبش که به واسطه گزارش وزارت اطلاعات به قوه قضائیه ارجاع شده، به تدریج به موضوعی جدی در سطح کشور تبدیل شده است. در این راستا، قوه قضائیه و دیگر نهادها به بررسی ابعاد مختلف این پرونده پرداخته‌اند. احکام اولیه برای تعدادی از متهمان صادر شده که شامل مجازات‌های مختلفی از جمله حبس و جزای نقدی است. رستمی به عنوان یکی از چهره‌های کلیدی در این پرونده، متهم به تشکیل شبکه‌ای از رشاء و ارتشاء در نظام بانکی و اداری کشور است. او به پرداخت رشوه به مدیران دستگاه‌های اجرایی و کارکنان بانک‌ها متهم شده و به نظر می‌رسد که این اقدامات با هدف پیشبرد اهداف غیرقانونی اکبر رحیمی صورت گرفته است. تحقیقات نشان می‌دهد که رستمی با سوءاستفاده از تجربیات خود در نظام بانکی، راه‌های فرار از نظارت‌های بانکی را شناسایی کرده و به مدیران کاغذی شرکت‌های گروه دبش کمک کرده تا تسهیلات بانکی و حواله‌های ارزی دریافت کنند. این اسناد به صورت غیرواضعی تنظیم شده و به منظور فریب کارکنان بانک‌ها به کار گرفته شده است. علاوه بر این، رستمی در جلسات مختلف تهدید کرده که در صورت عدم رفع توقیف بارهای شرکت، از اهرم کارگران برای ایجاد فشار بر نهاد‌های حاکمیتی استفاده خواهد کرد. این تهدیدات نشان دهنده عمق موضوع و تلاش برای اعمال فشار بر نهاد‌های قانونی است.

ادامه اختلاس دبش؟

در ادامه تحقیقات، مشخص شد که رستمی به مناسبت‌های مختلف، با پنهان‌های گوناگون، اقدام به پرداخت رشوه به کارکنان بانک‌ها کرده است. این رشوه‌ها به شکل‌های مختلفی از جمله سکه طلا، ارز و گوشی‌های گران‌قیمت به دست کارکنان رسیده است. گروه دبش به رهبری رستمی با تکیه بر فاکتورسازی و بزرگنمایی فعالیت‌های خود، تسهیلات کلانی از بانک‌ها دریافت کرده و در بازار بورس به تأمین مالی پرداخته است. این فعالیت‌ها به وضوح نشان‌دهنده وجود یک تیم مالی در پشت صحنه است که به تنظیم صورت‌های مالی برای ارائه به بانک‌ها کمک می‌کند. در نهایت، با توجه به شواهد و مدارک موجود، دادگاه رستمی را به جرم مشارکت در اختلال در نظام اقتصادی کشور و پرداخت رشوه به مدیران و کارمندان شبکه بانکی محکوم کرد. این پرونده به عنوان یکی از نمونه‌های بارز فساد در نظام اقتصادی کشور، نشان‌دهنده نیاز به بازنگری، تقویت نظارت‌های سیستم بانکی و اداری است. در نهایت، پرونده جای دبش فرصتی است که دستگاه قضا نشان دهد تا چه اندازه در کار خود اراده داشته و همان‌گونه که دوزیر را محکوم کرده، به دیگر پرونده‌های تخلف، از جمله موارد مربوط به شهرداری‌ها و سایر نهادها ورود خواهد کرد. آیا برخورد با فساد، از هر جناح و مقام مسئولی، به یک اصل همیشگی تبدیل خواهد شد یا تنها محدود به برخی پرونده‌های خاص باقی خواهد ماند؟ پاسخ این پرسش‌ها در نحوه برخورد نهاد‌های قضائی و نظارتی با دیگر تخلفات روشن خواهد شد.

دامی از آن جمله است. نام ساداتی نژاد به عنوان وزیر جهاد کشاورزی در موضوع واردات نهاده‌های دامی مطرح شده بود، مسأله‌ای که بر بازار محصولات کشاورزی و دامپروری کشور تأثیر مخربی گذاشت. بسیاری از فعالان این حوزه بارها درباره سوءمدیریت در واردات نهاده‌های دامی هشدار داده بودند، اما پیگیری جدی از سوی نهاد‌های مسئول صورت نگرفت و یا اگر هم صورت گرفت، نتیجه آن به مردم گفته نشد. فاطمی امین نیز پیش از محکومیت اخیر بارها به دلیل نوع عملکردش که از سوی برخی تحلیلگران ضعف تلقی می‌شد، در حوزه صنعت و تجارت مورد انتقاد شدید قرار گرفته بود و پیش از برکناری‌اش از وزارت صمت، گزارش‌هایی درباره تخلفات در این حوزه منتشر شد، اما خبر رسیدگی به این پرونده‌ها به سطح افکار عمومی کشیده نشد. این سوال وجود دارد که چرا این پرونده‌ها در همان زمان بررسی نشد و به سرانجام نرسید و اکنون که دولت تغییر کرده، تازه بخشی از این تخلفات علنی شده است؟

بُخورد دوگانه

در ساحت سیاسی این نکته بسیار اهمیت دارد که هر دو وزیر محکوم شده از حامیان و معتمدان اصلی رئیس دولت سیزدهم بوده و علاوه بر آن مجلس اصولگرا هم برای بالا به آن‌ها اعتماد کرد. در نهایت، در دولتی که با شعار مقابله و مهار فساد بر سر کار آمده بود، این اتفاق رخ داد و از این رو تمام مجموعه اصولگرایی باید مسئولیت این ماجرا را بپذیرد. حالا در شرایطی که دولت چهاردهم با شعار وفاق ملی و اصلاح رویه‌های اقتصادی آغاز به کار کرده، برخی جریان‌ها، با وجود اتصال قبایل انکار به این موضوع، به‌جای تمرکز بر اصلاح ساختارها، بیشتر دنبال تخریب و ایجاد مانع برای دولت چهاردهم هستند. نباید این تجربه و نوع رسیدگی به آن و نیز چگونگی واکنش مجموعه اصولگرایی موجب شود که در افکار عمومی تصور اشتباه شکل گیرد. این تصور که مبارزه با فساد تنها زمانی جدی گرفته می‌شود که به نفع گروهی خاص باشد، این سوال همچنان مطرح است که اگر مبارزه با فساد اصلی اساسی و غیر قابل چشم‌پوشی است، لازم بود که در دولت قبل برخورد قاطع و صریحی با این وزرا صورت می‌گرفت و اینکه چرا پرونده‌های دیگر این افراد همچنان در محاله‌ای از ابهام باقی مانده و به پاسخ درخور نمی‌رسد؟ این وضعیت، اعتماد عمومی به عدالت در رسیدگی به مفاسد اقتصادی را خدشه‌دار می‌کند. قوه قضائیه و نهاد‌های نظارتی فرصت خوبی به دست آورده‌اند تا نشان دهند اراده‌ای محکم برای برخورد یکسان و بدون تبعیض با مفسدان دارند. قطعا دشواری‌های دربار این پرونده‌ها و رسیدگی عادلانه به تخلفات اقتصادی، بدون ملاحظات جناحی و سیاسی، می‌تواند گامی مهم در جهت بازسازی اعتماد عمومی باشد. اگر این روند اصلاح نشود، فساد همچنان به عنوان یک چالش ساختاری در اقتصاد ایران باقی خواهد ماند. از سوی دیگر اخیراً، اطلاعات جدیدتری درباره فساد در پرونده جای دبش منتشر شده است. بر اساس اعلام قوه قضائیه، ناصر رستمی، قائم مقام اکبر رحیمی، به عنوان یکی از متهمان اصلی این پرونده، به انجام اقدامات مجرمانه متعددی متهم شده است. رستمی که مسئول امور بانکی و مدیرعامل

وزیر کار خبر داد

دستمزد ۱۴۰۴ نزدیک به تورم خواهد بود

گونه‌ای باشد که شرمنده کارگران نشوم. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درباره میزان درصد افزایش دستمزد ۱۴۰۴ نیز گفت: مرکز آمار ایران باید نرخ تورم تا پایان سال اعلام کند و طبعاً ملاک ما آن چیزی است که مرکز آمار تا پایان سال اعلام کرده است. روی

دریچه

وحید شقاقی:

مشکلات اقتصادی را

جدی بگیریم

یک کارشناس اقتصادی گفت: متأسفانه امروز برخی در دعاوی سیاسی و حزبی گرفتار هستند، در حالی که وفاق باید با نگاه به منافع ملی باشد و امروز باید مشکلات اقتصادی و پیامدهای آن را جدی گرفت. وحید شقاقی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به چالش‌های موجود در کشور و اثرات آن بر اقتصاد کشور و لزوم همکاری برای عبور از چالش‌ها اظهار کرد: امروز از دو حوزه عمد فشار سنگین به اقتصاد کشور وارد می‌شود. بخش اول مربوط به ناترازی‌های سنگین و پیامدهای آن در اقتصاد ایران است. در حال حاضر حداقل نزدیک به هشت ناترازی از جمله، ناترازی‌های بانکی، صندوق‌های بازنشستگی، برق، گاز، بنزین، آب، فروتنستت زمین و ناترازی در حساب سرمایه در اقتصاد کشور اثرگذار است و در سال‌های آینده از منظر ناترازی‌ها در شرایط سختی قرار خواهیم داشت و این در حالی است که این ناترازی‌ها ترکیبی بوده و بر روی یکدیگر اثرگذار هستند. وی افزود: باید یک تصویر روشن از واقعیت موجود وجود داشته باشد؛ چراکه بسیاری از این ناترازی‌ها مربوط به اامسال و یا سال‌های گذشته نبوده و برخی حتی ریشه‌های چند دهه‌ای دارد. برای مثال ناترازی در حوزه برق از اوسط دهه ۱۳۸۰ شروع شد که ریشه آن به تصمیمات نامناسب و غلط، تحریم‌ها، عدم اتکابه بخش خصوصی، قیمت‌گذاری‌های دستوری و تعلل مدیران است که همگی باعث شد که به ناترازی در حوزه برق دامن زده شود. این کارشناس اقتصادی خاطرنشان کرد: وقتی سستی سرمایه در اقتصاد کشور اثرگذار است و در روند ظهور ناترازی‌ها توجه می‌کنیم متوجه می‌شویم که بسیاری از مشکلات ریشه در گذشته و عدم حل آن طی زمان دارد. ناترازی آب ریشه در دهه ۵۰ دارد، ناترازی صندوق‌های بازنشستگی ریشه در دهه ۷۰ دارد، ناترازی انرژی از دهه ۸۰ آغاز شد و چالشی مانند خروج سرمایه ریشه در دهه قبل یعنی دهه ۹۰ دارد. شقاقی ادامه داد: برای رفت ناترازی‌ها به سرمایه‌ای نزدیک به ۵۰۰ میلیارد دلار نیاز داریم. در کنار این موضوع بحث فشار حداکثری نیز وجود دارد که اصلا موضوعی قابل نادیده گرفته شدن نیست. جنگ اقتصادی علیه کشور تازه آغاز شده و اگر در این میان به حال آن فکری نشود، پیامدهای بیچیدانه‌ی هم‌همراه دارد. فشار حداکثری می‌تواند تمام شرکای ایران را از گردونه همکاری و تعامل اقتصادی با ایران خارج کند و نباید از این موضوع و پیامد آن غافل ماند. وی تصریح کرد: بدون مسابقت با این مشکلات، کاهش آن و خنثی سازی جنگ اقتصادی و چالش‌های ناترازی‌های اثرگذار در اقتصاد کشور، نیازمند یک تیم و فرماندهی مقتدر است و با افراد معمولی نمی‌توان این مسائل را مهار و کنترل کرد. این استاد اقتصاد ادامه داد: با رفتن آقای همتی از وزارت اقتصاد، برخی نگرانی‌ها در زمینه فرماندهی و مدیریت شرایط اقتصادی کشور ایجاد شد، چراکه وی هم تجربه فشار حداکثری در اوایل دولت ترامپ را داشت و هم در حوزه مدیریتی شخصی قاطع بود. البته که نمی‌تواند ادعا کرد که عملکرد وی بدون خطا بوده باشد، اما داشتن و یاقتن افرادی که در شرایط سخت و جنگ اقتصادی در میانه میدان جنگ حضور داشته باشند، کار سخت و دشواری است. شقاقی با اشاره به لزوم گذر از مباحث سیاسی و جناحی گفت: باید یک آرایش مناسب برای رویارویی با شرایط سخت اقتصادی و تحریم‌ها شکل بگیرد، بنابراین باید یک بازنگری جدی در تیم دولت شکل داد. امروز باید از همه بحث‌های سیاسی و جناحی عبور کنیم؛ چراکه مشکلات و چالش‌های موجود به حدی است که دامن زدن به چند قطبی سیاسی و تلاش برای به حاشیه بردن اقتدار دولت برای مدیریت کشور، برای کشور تبعات زیادی را به همراه دارد. وی گفت: متأسفانه هنوز برخی در دعاوی سیاسی و انتخاباتی گرفتار هستند و به نظر می‌رسد که بسیاری در این شرایط فقط منافع شخصی و حزبی خود را می‌بینند و منافع ملی برای آنها جایگاهی ندارد. چالش‌ها و مسائل موجود، امروز فراتر از هر مسئله حزبی و فکری است و کشور تحت فشارهای اقتصادی و جنگ اقتصادی قرار دارد و زمانی که ملت تحت فشار جنگ اقتصادی باشد، جایی برای بازی‌های سیاسی نباید وجود داشته باشد؛ چراکه دولت امروز نیازمند یک تیم مقتدر است و باید بتواند برنامه‌ها و کارهای خود را در شرایط خطیری بدون مانع تراشی محقق کند. این کارشناس اقتصادی در ادامه گفت: وفاق باید با دلسوزان انجام شود نه کسانی که رفته‌است و مردم کشور نبینند. باید کسانی که دغدغه منافع ملی و رفع مشکلات کشور را دارند در عرصه کار قرار بگیرند اما متأسفانه به نظر می‌رسد که شرایط به سمتی پیش رفته است که وفاقی که مد نظر دولت محقق نشده و برخی رفتارها باعث شده که وفاقی که به نفع ملت باشد، شکل نگیرد.